

گزارش :

پیشنهاد ثبت اثر در فهرست آثار ملی

نام بنا: مسجد جامع اشکنان

تهیه کننده گزارش : مصیب امیری

۱ - موقعیت طبیعی :

شهرستان لامرد با وسعتی معادل ۶۰۰۸ کیلومتر مربع جنوبی ترین شهرستان استان فارس به شمار می آید که نزدیک ترین فاصله آن با خلیج فارس ۷ کیلومتر است. بلندترین نقطه ارتفاعی شهرستان از سطح دریا، طاقدیس گاویست با ارتفاع ۲۱۶۵ متر و پست ترین نقطه در انتهای شهر لامرد با ارتفاع ۴۱۹ متر از سطح دریا است. اقلیم این ناحیه گرم و نیمه خشک است. میزان بارندگی سالانه شهرستان لامرد ۲۲۱/۴ میلیمتر است. عمده ترین محصولات منطقه، گندم و خرما می باشد. از لحاظ زلزله نسبت به شهرستانهای همجوار همانند شهرستان لاراز وضعیت بهتری برخوردار است.

۲ - موقعیت فعلی :

این اثر در شهرستان لامرد - بخش اشکنان در مرکز بخش (شهر اشکنان) قرار دارد.

۳ - تاریخچه بنا :

این بنا متعلق به دوره قاجاریه بوده و در زمان علی خان از خوانین محل بنا شده است. دو کتیبه در رواق ورودی مسجد موجود است که یکی از آنها به براندازی یکی از رسوم ناشایست محل درباره تزویج دختران اشاره دارد. که سابقاً مبلغ گزافی بایستی به خوانین پرداخت می نمودند و کتیبه دیگر شعری است که تاریخ ۱۲۹۷ هجری قمری را نشان می دهد.

۴ - مشخصات بنا :

بنا دارای پلان مستطیل شکل است. شبستان اصلی از سه ردیف ستون چهارتایی و ۱۰ نیم ستون در بدنه اصلی بنا وجود دارد. یک رواق در قسمت ورودی و

همچنین دارای یک شبستان زیرزمینی جهت استفاده در تابستان می‌باشد. مصالح بکار رفته عمدتاً سنگ و گچ می‌باشد و پوشش آن نیز چوبی است. ستونها رواق چهارگوش و ستونهای شبستان دارای پایه چهارگوش و قلمه مدور می‌باشد. فرم رواق نیزه‌دار و شبستان دارای تویزه‌هایی بشکل فوس دالبری است. بدنه دیوارها گچ‌اندود، پوشش پشت‌بام گاهگل و کف بنا سیمان و گچ است. ورودی بنا در ضلع شمالی شبستان و یک محراب در روبروی ورودی در ضلع جنوبی تعبیه شده است.

۵- نوع بهره‌برداری و خصوصیات بارز بنا:

بنا دارای کاربری مذهبی است و از آن بعنوان مسجد استفاده می‌شود. از خصوصیات بنا استفاده از دو نوع فوس (دالبری و نیزه‌دار) در شبستان، سقف مسطح و نقاشی روی تیرها و ترکه‌های چوبی سقف - شبستان زیرزمینی در زیر صحن حیاط مسجد و مجاورت با حمام قدیمی

۶- عوامل تزئین شده و نوع آنها:

تزئینات بنا شامل دو بخش است یکی تزئینات ساده گچی بر روی ستونها و سرستونها و همچنین قاب دور تویزه‌ها، تزئین دالبری در قوسها و بخش دیگر تزئینات شامل نقاشی بر روی تیرهای چوبی سقف و نقاشی روی ترکه‌های پراکنده فضای بین تیرها، این نقاشی‌ها در رنگهای متنوع، لاجوردی، قرمز، سبز و... در طرحهای زیبا به اجرا درآمده است.

۷- نوع مالکیت بنا و مشخصات ثبت آن در ردیف آثار تاریخی

بنا دارای مالکیت عمومی است و تاکنون در فهرست آثار ملی به ثبت نرسیده است.

۸ - اقدامات انجام شده در مورد بنا یا ذکر مشخصات :

تهیه عکس، نقشه (پلان)، گزارش ثبتی

۹ - توضیح ضروری و اختصاصی بنا :

این بنا در وضعیت خوبی نمی باشد و احتیاج به تعمیرات استحضاطی فوری دارد. بویژه شیستان زیرزمینی از استحکام لازم برخوردار نیست. این بنا از نظر موقعیت در مرکز شهر قرار دارد.

اشاره به اقداماتی که در دوره های گذشته روی بنا انجام شده است.

۱ - توسعه و یا تعمیرات دخل و تصرف انجام شده تاکنون :

بدلیل اینکه بنا همواره مورد استفاده بوده است. در طول زمان مورد تعمیر قرار گرفته است این تعمیرات بویژه در آلوده بدنه و کف بنا صورت گرفته است. استفاده از درب و پنجره های فلزی در بنا، سیمانکاری کف بنا، ایجاد تأسیسات برق و آب.

ج : مدارک پیوست

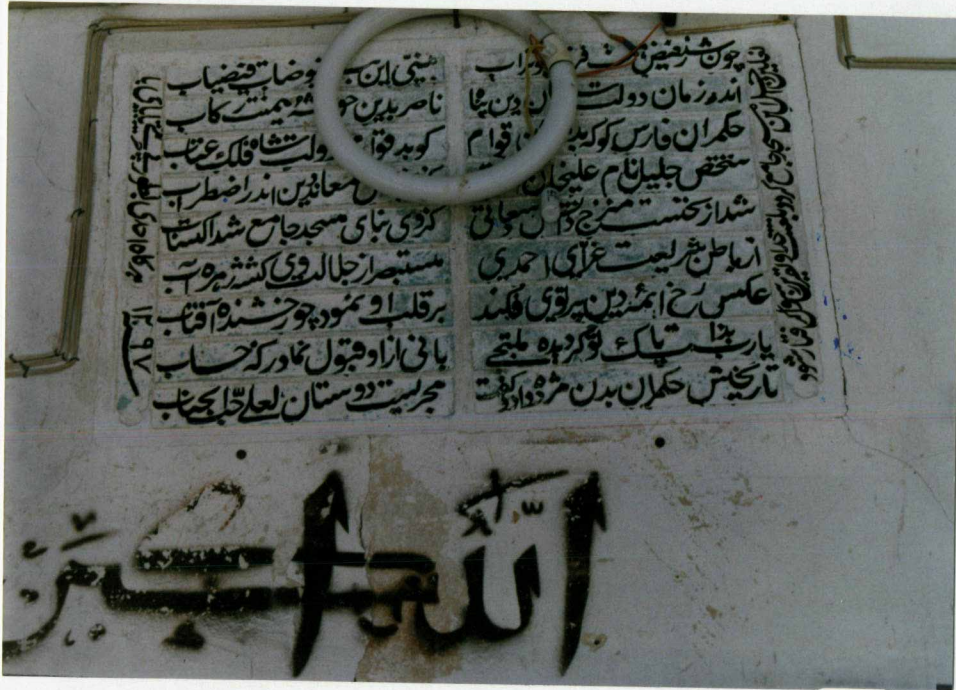
۱- عکسهای بنا

عکس شماره

عکس شماره

توضیح عکس وموقعیت آن نمای شمالی مسجد جامع اشکنان

توضیح عکس وموقعیت آن کتیبه تاریخ بنا و نام بانی مسجد - ورودی شبستان خرچمه شمالی

